

FRÅGOR FÖR DAGEN

KONFERENS I MEDICINALSTYRELSEN.

Utbyggnaden av sjukhusvården och bristen på kvalificerad personal

Vid s. k. "huvudmannaråd" i medicinalstyrelsen den 17 januari 1961, varvid representanter för medicinalstyrelsen och sjukvårdshuvudmännen samråder om aktuella frågor, förekom en rapport rörande möjligheterna att bättre fördela läkarna inom den slutna vården för att i första hand tillgodose de mest kännbara bristområdena. Redan 1957 hade man vid ett motsvarande möte överenskommit om återhållsamhet beträffande inrättande av nya tjänster vid landstingens och de stora städernas sjukhus. Medicinalstyrelsen hade också efter samråd med huvudmännen rekommenderat begränsning av nybyggnader inom personalkrävande vårdområden. Det har nu visat sig att antalet nyinrättade läkartjänster inom den slutna kroppssjukvården trots den beslutade restriktiviteten ökat markant under de senaste åren. Liksom förut har det ökade läkarantalet även under senare år praktiskt taget helt och hållet tagits i bruk för slutna sjukvård. Av denna anledning beslöt medicinalstyrelsen och huvudmännen att rekommendera en strängare återhållsamhet än hittills och att medicinalstyrelsen skulle tillställa sjukvårdsstyrelserna i samtliga landsting och städer cirkulär i frågan.

För att motverka bristsituationen tillstyrker medicinalstyrelsen numera regelmässigt att överläkare får kvarstå i tjänst utöver uppnådd pensionsålder om ej särskilda skäl talar däremot. Huvudmännen har förklarat att samma förfaringssätt tillämpas även beträffande övrig sjukhuspersonal. Erfarenheten visar dock att huvudmännen är mycket reserverade och alltför njugga med att meddela förlängda förordnanden på läkartjänster där man kan förmoda att nybesättning utan större svårigheter kan ske.

På senare tid har bristen på sjuksköterskor gjort sig alltmer kännbar. I Stockholms stad kan 500 vårdplatser ej utnyttjas på grund av sjuksköterskebristen i dagens läge. Dessutom har väsentliga svårigheter börjat yppa sig att erhålla sjukvårdsbiträden.

Rehabiliteringsorganisationens utbyggnad

Trots att den allmänna rehabiliteringsvården endast befinner sig i ett begynnelsestadium i fråga om sin utbyggnad visar det sig att speciella åtgärder krävs för olika behov. I medicinalstyrelsen förberedes sålunda en planläggning för utbildning av s. k. logopeder dvs. språklärare till hjälp åt de kvalificerade läkarna vid behandling av talrubbningar. Hela talvårdsorganisationen kommer under de närmaste åren att planläggas så att utbildning av logopederna kan ta sin början hösten 1962.

Det har även visat sig att den neurologiska rehabiliteringen av paraplegikerna dvs. de på grund av totalförlamning handikappade offren för polio, trafikolyckor m. m. kräver sin särskilda organisation. Ett genomförande av en rationell behandling av dessa fall kräver såväl omsorgsfull planering som stora anslag. Vi hoppas sedermera kunna ge en närmare redogörelse för hur utbyggnaden av rehabiliteringen inom dessa specialområden kommer att utformas.

Förebyggande av polio

Enligt inom medicinalstyrelsen lämnad rapport har deltagarfrekvensen vid vaccination av förskolebarn varit god och för skolbarn mycket god men däremot otillräcklig beträffande vuxna. Antalet poliofall har nedgått till 25 år 1959 och till endast 15 år 1960. I Sverige har icke inträffat något poliofall bland dem som undergått fullständig ympning med svenskt vaccin. Från våren 1962 planeras att barn skall ympas med levande vaccin. En förutsättning är emellertid att barnets anhöriga i hemmet tidigare vaccinerats med avdödat vaccin. Detta villkor bör observeras av alla föräldrar och anhöriga så att anslutningen till den nu pågående kostnadsfria ympningen av de vuxna blir den bästa under åren 1961—62. Från medicinalstyrelsens sida rekommenderas att de ansvariga för sjukvården på lämpligt sätt understödjer verksamheten genom upplysning och propaganda.

Gruppmottagning för husläkare

Sjukvårdsförvaltningen i Stockholm har gemensamt med Sveriges läkarförbund utrett och överenskommit om utbyggnad av den öppna vården i stadens förorter. Meningen är att ett antal gruppmottagningar skall skapas i de nya satellit-

städer som undan för undan blir färdiga. Till slut räknar man med att 8—10 sådana centraler skall komma till stånd. De skall besättas av ett antal allmänläkare och specialister, vartill stadens behov av tjänsteläkare även tillgodoses genom placering vid de blivande centralerna. Den första grupp-mottagningen i Björkhamnen har officiellt öppnats. Invigningen lovade gott för fortsatt samarbete mellan sjukvårdsmyndigheter-na och läkarna. Befolkningen inom verksamhets-området emotser med tacksamhet möjligheterna att erhålla läkarhjälp på det sätt som nu kan erbjudas och unga välutbildade läkare har visat sig intresserade att medverka i denna nya form av öppen sjukvård. Sedan initialsvårigheterna övervunnits torde dessa grupp-mottagningar komma att kunna drivas utan de friktioner och spänningstillstånd som alltid inträder i förhål-landet mellan anställda läkare och huvudmän. Detta förhållande är till stor fördel främst för allmänheten men också för förhandlingsparterna.

Högertrafik

En motion har väckts i riksdagens båda kam-rar av representanter för samtliga fyra demo-kra-tiska partier om utredning angående införande av högertrafik i Sverige. Motionärerna framhål-ler att opinionen, som tidigare övervägande ut-talat sig för bibehållande av vänstertrafik, nu-mera förskjutits så att vid opinionsundersök-ningar i oktober 1960 50 % ställde sig positiva till en omläggning. Bland argumenten för en omläggning till högertrafik anföres särskilt den starkt ökade trafiken över gränserna så att un-der 1959 3,3 miljoner motorfordon passerade gränserna. Nya mellanriksvägar har öppnats el-ler planeras och planerna på en bro mellan Sve-rige och Danmark är under utredning. Ett enhet-ligt trafiksystem i Nordens länder är också ett led i utbyggandet av den nordiska samverkan som tidigare fått uttryck i borttagandet av pass-kontrollen mellan länderna. Rattplaceringen lika-väl som det asymmetriska ljuset innebär svårig-heter vid gränspasseringen om växling mellan vänster- och högertrafik där skall ske. En om-läggningskostnad nu har beräknats till 325 milj. kronor. Den största andelen kommer på om-byggnad av bussar. Risk finnes att kostnaden avsevärt stiger om omläggningen fördröjs. De

kompletterande utredningar som behövs bör ut-föras med största skyndsamhet. Varje dröjsmål medför ökade olyckor och olägenheter samt öka-de kostnader. Därför hemställer motionärerna att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamt utredning av samtliga frågor sam-manhängande med en omläggning till höger-traffic.

Kiropraktikerna i farten

Generaldirektör Engel har tydligen inte av-visat kiropraktikerna från medicinalstyrelsen. Han kan tänka sig att deras metoder skulle kun-na införlivas i sjukgymnastverksamheten, allt enligt ett referat i Svenska Dagbladet. Hela den-na fråga har väckt en storm i ett vattenglas, helt oväntad och som det anses obefogad sedan vi fått en ny lagstiftning mot obehörigt utövande av läkekonsten. Reaktionen har varit den väntade. De stackars kiropraktikerna vädrar morgonluft trots att de med säkerhet icke kommer att få nå-got gehör för sina förhoppningar och läkarna lite varstans i landet har ställt sig både frågande och främmande inför varje form av samarbete.

Vår skriftserie

Företagshälsovård — målsättning och funktioner

av dr Erland Mindus

kommer inom kort

Gör förhandsbeställning redan nu!

Pris kr. 4: —

„ „ 3: — vid beställn. av minst 50 ex.

SOCIALMEDICINSK TIDSKRIFT

Villagatan 5, Stockholm Ö Postgiro 1179